

Европейски парламент Parlamento Europeo Evropský parlament Europa-Parlamentet Europäisches Parlament Euroopa Parlament Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο European Parliament Parlement européen Parlaimint na hEorpa Euproski parlament Parlamento europeo Eiropas Parlaments Europos Parlamentas Európai Parlament Parlament Ewropew Europees Parlement Parlement Europejski Parlamento Europeu Parlamentul European Európsky parlament Evropski parlament Euroopan parlamentti Europaparlamentet

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO (EFRR)

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) jest jednym z głównych instrumentów finansowych europejskiej polityki spójności. Służy on złagodzeniu dysproporcji w poziomie rozwoju europejskich regionów i zmniejszeniu braków w zakresie rozwoju regionów znajdujących się w najmniej korzystnej sytuacji. Jego działalność jest ukierunkowana w szczególności na regiony dotknięte poważnymi i trwałymi trudnościami naturalnymi lub demograficznymi, takie jak wysunięte najbardziej na północ regiony o bardzo niskiej gęstości zaludnienia oraz regiony wyspiarskie, transgraniczne i górskie.

PODSTAWA PRAWNA

Artykuły 174-178 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006.

CELE

Artykuł 176 TFUE stanowi, że Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego ma na celu przyczynienie się do zniwelowania głównych dysproporcji regionalnych w Unii Europejskiej. Realizuje ten cel, wspierając:

- rozwój i dostosowanie strukturalne regionów opóźnionych pod względem rozwoju;
- przekształcanie upadających regionów przemysłowych.

EFRR ma dwa główne cele na lata 2014-2020, a mianowicie:

- inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia służące umocnieniu rynku pracy i gospodarek regionalnych;
- europejska współpraca terytorialna służąca umocnieniu współpracy transgranicznej, transnarodowej i międzyregionalnej w Unii Europejskiej.

Zasoby przeznaczone na realizację pierwszego celu zostaną przydzielone do trzech kategorii regionów:

- regiony lepiej rozwinięte, których PKB na mieszkańca przekracza 90 % średniej UE;
- regiony znajdujące się w fazie przejściowej, których PKB na mieszkańca wynosi od 75 % do 90 % średniej UE;
- regiony słabiej rozwinięte, których PKB na mieszkańca jest mniejszy niż 75 % średniej UE.

EFRR wspiera również zrównoważony rozwój obszarów miejskich. Co najmniej 5 % budżetu EFRR dla każdego państwa członkowskiego należy przeznaczać na zintegrowane działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, które pozwolą uporać się z wyzwaniami gospodarczymi, środowiskowymi, klimatycznymi, demograficznymi i społecznymi stojącymi przed obszarami miejskimi.

Szczegóły dotyczące przydziału środków i wykorzystania zasobów finansowych EFRR w przyszłości określa się w umowach partnerstwa, które są strategicznymi dokumentami przygotowywanymi przez każde państwo członkowskie przy udziale partnerów regionalnych i partnerów społecznych.

KONCENTRACJA TEMATYCZNA

Jako że EFRR przyczynia się do realizacji strategii „Europa 2020” na rzecz zatrudnienia i inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, musi skupiać się na priorytetach określonych w tej strategii. Oto główne priorytety:

- a. badania naukowe i innowacje,
- b. technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT),
- c. małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), oraz
- d. promocja gospodarki niskoemisyjnej.

Stopień koncentracji na tych priorytetach będzie różny w zależności od kategorii regionu, któremu udziela się wsparcia. Regiony lepiej rozwinięte muszą przeznaczać co najmniej 80 % zasobów przydzielonych im z EFRR na przynajmniej dwa z tych priorytetów i co najmniej 20 % na gospodarkę niskoemisyjną. Regiony znajdujące się w fazie przejściowej muszą przeznaczać co najmniej 60 % zasobów przydzielonych im z EFRR na przynajmniej dwa z tych priorytetów i co najmniej 15 % na gospodarkę niskoemisyjną. Regiony słabiej rozwinięte muszą przeznaczać co najmniej 50 % zasobów przydzielonych im z EFRR na przynajmniej dwa z tych priorytetów i co najmniej 12 % na gospodarkę niskoemisyjną.

BUDŻET I ZASADY FINANSOWE

W okresie programowania 2014-2020 UE wyda ponad 350 mld euro na politykę spójności. Stanowi to 32,5 % całkowitego budżetu UE. Na Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego przeznaczono około 199 mld EUR. Kwota ta obejmuje 10,2 mld EUR na Europejską współpracę terytorialną i specjalne przydziały w wysokości 1,5 mld EUR dla regionów najbardziej oddalonych i słabo zaludnionych.

Poziom współfinansowania wymagany w przypadku projektów finansowanych przez EFRR dostosowuje się do rozwoju danego regionu. W regionach słabej rozwiniętych (i regionach najbardziej oddalonych) EFRR może finansować do 85 % kosztów projektu, w regionach znajdujących się w fazie przejściowej – do 60 %, a w regionach lepiej rozwiniętych – do 50 %.

WNIOSEK DOTYCZĄCY POLITYKI SPÓJNOŚCI UE NA OKRES PO ROKU 2020

W maju 2018 r. Komisja Europejska zaproponowała szereg rozporządzeń dotyczących polityki spójności UE po roku 2020. Obejmują one:

- rozporządzenie w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i w sprawie Funduszu Spójności,
- rozporządzenie w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących celu „Europejska współpraca terytorialna” (Interreg).

We wnioskach tych utrzymano obecne dwa cele EFRR: „Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu ” oraz „Europejska współpraca terytorialna”.

Zachowano też koncentrację tematyczną w przypadku dwóch kluczowych priorytetów: wsparcie dla innowacji, gospodarki cyfrowej i MŚP za pośrednictwem strategii inteligentnej specjalizacji oraz gospodarka bardziej ekologiczna, gospodarka niskoemisyjna i gospodarka o obiegu zamkniętym. Komisja zaproponowała też wykaz działań, które mają nie otrzymywać wsparcia z EFRR – dotyczy to m.in. bezpośredniego wsparcia na rzecz dużych przedsiębiorstw, infrastruktury portów lotniczych (poza regionami najbardziej oddalonymi) oraz niektórych rodzajów gospodarowania odpadami (np. składowania).

Zgodnie z wnioskami Komisji w okresie programowania 2021-2027 około 200,6 mld EUR zostanie przeznaczony na EFRR (w tym 8,4 mld EUR na Europejską współpracę terytorialną oraz specjalne przydziały w wysokości 1,5 mld EUR dla regionów najbardziej oddalonych).

Rozporządzenia te podlegają zwykłej procedurze ustawodawczej, w której Parlament decyduje na równi z Radą. Oznacza to, że do końca 2020 r. obie instytucje będą musiały dojść do porozumienia w sprawie zasad dotyczących EFRR w przyszłości.

W marcu 2019 r. Parlament Europejski przyjął w pierwszym czytaniu swoje stanowisko w sprawie wniosków Komisji.

ROLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

Parlamentowi Europejskiemu przysługują takie same prawa jak Radzie w zakresie opracowywania nowych uregulowań dotyczących funduszy strukturalnych i inwestycyjnych. Rozporządzenie w sprawie EFRR na lata 2014-2020 było objęte zwykłą procedurą ustawodawczą, w której Parlamentowi przysługują pełne prawa do zgłaszania zmian. W trakcie negocjacji nad polityką spójności UE na lata 2014-2020 Parlament zdołał zwiększyć stopień elastyczności stosowania zasad dotyczących koncentracji tematycznej i priorytetów inwestycyjnych. Ponadto zwiększył wsparcie udzielane przez EFRR na rzecz miast i zintegrowanych strategii miejskich.

Jacques Lecarte / Marek Kołodziejcki
04/2019

